

EXPRESS

WIECZORNY ILUSTROWANY.

ROK III. | ŁÓDŹ, ŚRODA 25 LUTEGO 1925 r.

NUMER POJEDYŃCZY 20 GROSZY.

Nr. 45

Morderstwo w konsystorze prawosławnym.

Żona zastrzeliła męża, który chciał przyjąć prawosławie, by móc otrzymać rozwód.

Z Warszawy donoszą nam:

Trzej wywiadowcy 4-go rejonu urzędu śledczego kończyli swój służbowy obchód. Znalazłszy się o godz. 3-ej po południu na rogu Targowej i Zygmunto-wskiej, usłyszeli 3 wystrzały w domu pod nr. 13.

Wywiadowcy nie tracili czasu na naradę. Jeden z nich wpał na podwórze, drugi wbiegł w bramę, a trzeci wszedł na schody. Na pierwszym piętrze usłyszeli wycie:

— Zabity!

— Już nie żyje!

— Radi Boga, spaszajcie!

Nerwowo szarpana kłamka wskazała urzędnikowi drzwi, poza którymi kryła się krwawa tragedia.

Napis nad drzwiami pouczał, iż mieści się tu kancelaria konsystorza prawosławnego.

Rada miejska ma wciąż ferie.

Obraduje tylko komisja skarbowo budżetowa.

Jak się dowiadujemy, wobec obrad komisji skarbowo - budżetowej, posiedzenie rady miejskiej w dniu jutrzejszym nie odbędzie się i rada zwołana będzie dopiero w czwartek 5 marca.

Rozłam wśród komunistów czeskich

Secesjoniści tworzą „niezależną partję komunistyczną“.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu“

Praga, 24 lutego.

„Ceske Slovo“ dowiaduje się, iż z powodu wykluczenia z partji komunistycznej posła Bubnika całe prawe skrzydło komunistycznego klubu parlamentarnego zamierza wystąpić z partji komunistycznej. Posłowie ci zamierzają utworzyć „niezależną partję komunistyczną“.

Dola wynalazcy.

Z biedaka stał się właścicielem 15-20 milionów dolarów.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu“

Nowy Jork, 24 lutego.

Pewien biedny amerykański górnik i poszukiwacz złota, Jerzy Carson, wynalazł nieznaną stop metalów i opatentował swój wynalazek. Nie udało mu się jednak wyzyskać praktycznie swego wynalazku, tak że żył przez lata w zupełnej nędzy.

Niedawno dowiedział się, że cały szereg przedsiębiorstw przemysłowych stosuje w praktyce jego system, przywłaszczony sobie wynalazek bez porozumienia się z autorem.

Pan Carson zaskarżył te przedsiębiorstwa i wygrał proces, stając się w ciągu nocy z biedaka właścicielem 15-20 milionów dolarów.

Proces ten wywołał w nowojorskich kołach przemysłowych wielkie poruszenie.

UNIwersytet w Bukareszcie zamknięto.

Wiedeń, 23 lutego.

Donoszą z Bukaresztu o zamknięciu łamtejszego uniwersytetu z powodu rozruchania przez studentów odezw, nawołujących do strejku.

Wywiadowca wszedł, nie pukając. Tuż u nóg swoich, pod progiem ujrzał młodego człowieka, broczącego krwią.

O parę kroków w głębi pokoju stała młoda kobieta z rewolwerem w ręku.

Bezwzględnie wezwano pogotowie. Lekarz stwierdził ranę postrzałową brzu-

cha i odwiózł rannego do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Sprawczyńi zamachu bez oporu oddała się w ręce policji.

— Chciałam zabić mego męża — rzekła, uprzedzając pytanie — bo porzucił mnie przed rokiem, a obecnie chciał

przyjąć prawosławie, by uzyskać rozwód.

Taki był wstęp do smutnej opowieści ich dziejów.

P. Jagiello 27-letni urzędnik i pani Jadwiga Jagiello pobrali się przed trzema laty i zamieszkali na Pięknej pod 16b.

Pożycie ich początkowo było godnym zazdrości, wkrótce jednak na pogodnym horyzoncie małżeńskim zaczęły gromadzić się chmury, które po pewnym czasie doprowadziły do zupełnego zerwania wspólności małżeńskiej.

Przed rokiem pan J. wyprowadził się na ul. Śliska, a od jesieni ub. r. robił starania w konsystorzu prawosławnym o przyjęcie na lono cerkwi.

Wczoraj właśnie miała zapaść ostateczna decyzja, o czym poinformowana w porę małżonka, zjawiała się w konsystorzu, by jej przeszkodzić.

Jadwigę Jagiello zatrzymano w areszcie 4-go rejonu urzędu śledczego.

Hydra drożyny podnosi głowę.

Wskaźnik drożyzniany na luty wyniesie 1 proc.

Jak się „Express“ dowiaduje według prowizorycznych obliczeń wzrost drożyny w bieżącym miesiącu wynosi 1 procent.

Wzrosły w lutym ceny chleba, mąki i nabiału, uległy niższe ceny węgla i jał.

Przygoda pani Gould w Paryżu

Podczas tańca z Carpentierem skradziono jej drogocenną kolję z pereł.

Paryż, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu“.

Przed kilku dniami była żona amerykańskiego miliardera, pani Gould, obecnie małżonka jednego z książąt albańskich, zgubiła podczas tańca w jednym z kabaretów na Montmartrze kolję z pereł wartości pół miliona franków. Zniknięcie kolji spostrzegł mistrz boksu, Carpentier, z którym księżna tańczyła.

Usilne poszukiwania policji pozostały, jak dotąd, bez rezultatu.

Bliźniaki na ślubnym kobiercu.

Miał księdza zawezwano akuszerkę.

Praga, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu“.

Niesamowitą przygodę miała pewna para małżeńska w Komotawie w Czechach. Wszystko było przygotowane do ślubu, a narzeczeni właśnie wsiadali do powozu, by udać się do kościoła. Nagle pannie młodej zrobiło się niedobrze: poczuła mianowicie bóle porodowe. Trzeba było ślub odłożyć i zawezwać, miał księdza, akuszerkę. Niebawem zdrowe dwojaczki ujrzały światło dzienne, wprowadzając swych rodziców w wielkie zakłopotanie.

Wizyta Pineckiego w redakcji.

Pinecki. — Kto u was podpisuje recenzje sportowe „Doskonały atleta“?

— To ja!..

Rys. St. Dobrzyński.

Częściowy strajk w fabryce Geyera.

Bezrobocie w Zjednoczonych zakładach Szajblera i Grohmana trwa — Spokój w dniu dzisiejszym nie został zakłócony

W dniu dzisiejszym część robotników w fabryce Gajera nie przystąpiła do pracy.

Na ogólną liczbę 3.500 robotników 1500 strejkuje.

W zakładach Szajblera i Grohmana

strejk trwa w dalszym ciągu. Czynne są jedynie bielnik i wykończalnia.

Jak się dowiadujemy spokój w dniu dzisiejszym nigdzie do chwili zamknięcia numeru nie został zakłócony.

30,000 rubli za jedną literę.

Biurokratyczne metody moskiewskich kacyków.

Moskwa, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu“

„Prawda“ donosi: W Moskwie znajdują się zjednoczone państwowe stacje elektryczne, noszące nazwę „Moges“. — Z niewiadomych przyczyn postanowiono zmienić tę nazwę na „Morges“. I oto celem wprowadzenia tej jednej litery trzeba było poczynić następujące wydatki.

1) Błaski na czapki dla 90 tysięcy kontrolerów po 20 kopiejek za sztukę — 18.000 rubli.

2) Nowe blankiety rachunkowe, stempel, pieczęcie i ogłoszenia w pismach, ogółem 10.000 rubli.

3) 100 nowych dziurkaczy kontrolujących — 1000 rubli.

4) Nowe szyldy — 1000 rubli.

Wobec tego ośmioletni wydatkowany 30 tysięcy złotych rubli. A przecież za te pieniądze można było kupić tysiąc plugów i rozdzielić je między potrzebujących chłopów.

Po „wyznaniu” Trockiego.

Dlaczego Frunze i Unszlicht stanęli na czele armji sowieckiej i jakie stanowisko winna zająć Polska wobec tych nominacji.

Dopiero teraz, bardzo powoli, zaczyna się nieco wyjaśniać prawdziwe znaczenie mglistej dyskusji, jaka się od paru miesięcy toczy między Kominternem, a Trockim na temat popełnionych w latach 1917—1924 przez sowiety błędów taktycznych i na temat faktyki przyszłości.

Zakończeniem tej dyskusji stał się list Trockiego wystosowany pod datą 15 stycznia do plenum Centralnego Komitetu oraz rezolucja tegoż plenum z dnia 17 stycznia w odpowiedzi na ów list. Tekst obu tych dokumentów dopiero dzisiaj do nas dochodzi. W liście swym zaproponował Trocki Centralnemu Komitetowi kompromisowe załatwienie sprawy. Stwierdził mianowicie, że gotów jest przyjąć jakakolwiek robotę partyjną czy sowiecką wyznaczoną mu przez sowiety oraz poddać się pod całkowitą kontrolę partji; a nadto, że pozo stawienie go na stanowisku „prezesa Rewwojensowietu” sam uważa za niemożliwe. Oznacza to propozycję, aby mu odebrano stanowisko organizatora armji, ale pozostawiono go w partji.

W ten sposób opróżniło się dziedzictwo po Trockim, które objął Frunze, bezwzględnie oddany partji, a zresztą skromny i drugorzędny pracownik. Ma on pewne doświadczenie wojskowe (w zakresie funkcji kapitana, w tym bowiem stopniu służył niegdyś w armji carskiej). O ile Trocki dążył do „odbol szewizowania” armji tj. do wprowadzenia do niej jaknajwiększej liczby oficerów zawodowych, o tyle Frunze będzie ją na nowo bolszewizował: już w „Wojskowo rewolucyjnej Radzie”, w której dotąd był zajęty, starał się nadać przewagę żywiołom komunistycznym, dbając coprawda o to, aby komuniści nabywali wojskowe wykształcenie i mogli zastępować wówczas na ważniejszych stanowiskach oficerów fachowych.

Bardzo doniosłym faktem jest równocześnie powołanie jako zastępcy Frunzego: Józefa Unszlichta. Rodem jest on z Warszawy i uważa się za polaka. Liczy lat 44, a z zawodu swego jest inżynierem.

Należy do fanatyków partyjnych i przez dłuższy czas był zastępcą Dzierżyńskiego w „Czeka”.

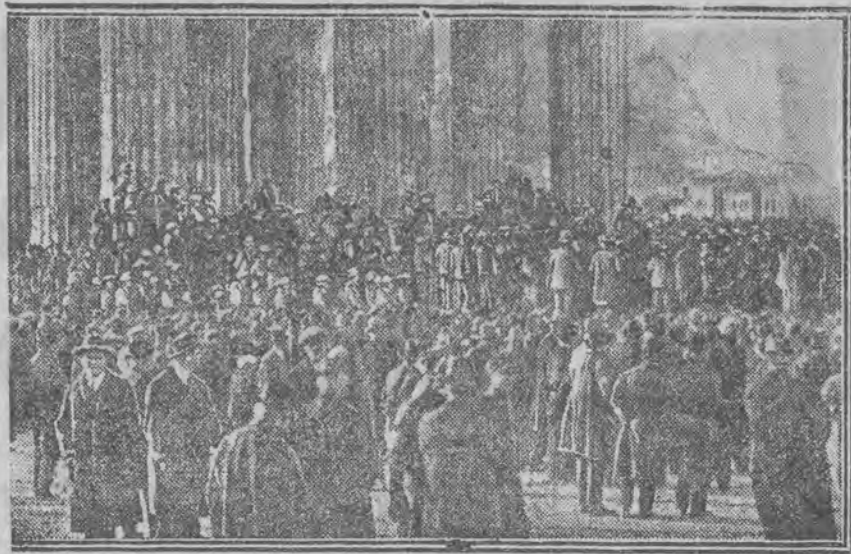
Jego wysunięcie na tak ważne stanowisko (jest on z urzędu szefem sztabu sowieckiego) tłumaczy się po części tem aby Frunzego kontrolować zapomocą jeszcze większego fanatyka partyjnego a zarazem „polaka” nie odczuwającego żadnego patriotyzmu rosyjskiego i mogącego być przeciwwagą do ewentualnych usiłowań Frunzego, aby zdobyć sobie zbytnią popularność. Ale po części działał inny motyw. Chodziło o to, aby przez tę nominację podkreślić młodzynyrodowy i rewolucyjny charakter armji.

Pierwsze kroki obu nowych dygnitarzy są bardzo charakterystyczne. I tak na przykład wybitniejsze stanowiska w „kрасnej armji” poobsadzano natychmiast członkami czerezwyczałki, podobnie w prezydium Woj. Rady. Frunze wygłosił też odrazu wojowniczą mowę w stosunku do Rumunii, którą w parę dni dopiero później — na widoczny rozkaz sowietów — zmodyfikował i łagodził (obacz dzisiejszy telegram).

Najbardziej dla nas interesujące jest jednakże ich zachowanie się wobec Polaki. Uwaga Unszlichta jako „polaka” będzie niewątpliwie w tę stronę obrócona.

Dochodzą też wiadomości ze źródeł wiarygodnych o bardzo intensywnej akcji sowietów dla przygotowania nowych band dywersyjnych (złożonych przeważnie z krasnoarmiejców), któreby mogły rozpocząć swą działalność ze zbliżającą się wiosną. Ma to być akcja na jeszcze większą skalę, niż zeszłoroczna.

Niedarmo postawiono na czele armji fanatycznych zwolenników kontynu-

Wielka manifestacja ludowa w Atenach z okazji wygnania przez Turków patriarchy ekumenicznego z Konstantynopola.

W Moskwie znaleziono starą ikonę ołbrzymiej wartości artystycznej. Prace rekonstrukcyjne wykonywane są pod nadzorem profesorów A. J. Anissimowa i J. E. Grabara.

Cztery lwy demokracji francuskiej.

Edward Herriot.—Arystydes Briand.—Leon Blum.—Paul Boncour. Premier francuski w parlamencie.—„Nawrócony” Briand. „Na starość” staje się djabeł eremita.—Szef socjalizmu francuskiego.—Paul Boncour — gwiazda społecznej retoryki francuskiej.

Paryż, w lutym.

Nie można dziś — jak za czasów Jauresa — powiedzieć, że ten, lub ów deputowany zajmuje, pośród mówców, bezwzględnie pierwsze miejsce w pałacu burbońskim, Jaures ma wielu następców, lecz niema — zastępcy. Stanowisko francuskiej partji socjalistycznej doznało zresztą w przeciągu ostatnich lat dziesięciu zmian tak zasadniczych, że osobistość w rodzaju Jauresa nie mogłaby się już może pomieścić w ramach tej partji.

Trzy czwarte ogólnej uwagi w izbie skupione są dziś na osobie p. Herriota. Postać barczysta, szeroka, zaokrąglona burżuazyjnym brzuskiem; głowa wielka silnie osadzona na krótkiej szyi i zrastająca się z tyłu prawie prostolinijnie z karkiem; krótko na jeża przystrzyżona, ciemna, z tyłu nieco rzadka czupryna odsłania czoło niskie wypukłe i energiczne. W naogół powszedniej i pogodnej twarzy ujmują najbardziej wielkie, modre oczy o stalowym połysku i szczerym, marzycielskim wyrazie. Młode, zmysłowe usta, po angielsku przystrzyżony wąs, lekko zadarty nos o delikatnie drgających nozdrach i szeroka energicznie wysunięta dolna szczeka, uzupełniają tę żywą i mimo przekroczoną pięćdziesiątki jeszcze młodą twarz francuskiego premiera.

Oczy i lornetki trybun spoczywają bezustannie na jego twarzy, fotografowie, rysownicy i karykaturzyści chwytają od ośmiu miesięcy niezmiernie każdy jego ruch, każdą pozę, każdą minę. Jego dzisiejsza poza jest oryginalną i zadowala galerję. Siedzi w samym środku hemicyklu, w pierwszej ławce, tuż pod trybuną mówców szeroko rozparty z chorą nogą wyciągniętą i opartą na podnóżku podsuwanym mu usłużnie przez woźnych.

Często rozgląda się z zaciękwaniem po łóżach i trybunach, albo przebiega badawczym spojzeniem ławy kartelu, jak gdyby szukał wzrokiem potwierdzenia swoich myśli i rodzących się zamiarów. Obok niego, ministrowie i sekretarze podają mu ciągle różne dokumenty i szepczą do ucha. Żadne słowo mowy nie wania zbrojnej rewolucji i wrogów „pacyficznych” metod.

Zapewne rząd nasz zwróci na znaczenie nominacji Frunzego i Unszlichta baczniejszą uwagę i uprzedzi akcję dywersyjną, zanim zaczną się palić polskie wsi i dwory a krasnoarmiejcy Unszlichta uciekać za granicę z zabranym lupem.

uchodzi jego uwadze i na każde zapytanie lub aluzję natychmiast odpowiada. Jego odpowiedzi są jasne, żywe, ostre i polemiczne, głos donośny i bardzo dźwięczny. Wzniesioną prawą ręką odzęguje protesty prawicy i chowa efekt każdego powiedzenia na ostatnie zdanie, podkreślane zwykle burzliwymi oklaskami lewicy.

Często, kiedy w sposób dowcipny udało mu się odeprzeć jakiś atak, pojawia się na jego ustach ogromnie sympatyczny, jakby łobuzerski uśmiech, któremu towarzyszą wymowne, typowo francuskie giesty rąk. W chwilach gniewu przybiera całą postać postawę wojowniczą, a twarz wyraz podrażnionego cyklopa. P. Herriot jest mówcą natchnionym i uczuciowym. Chwilami porywa go szczerzy i święty zapał. Blednac, wypowiada drżącym głosem najgłębsze swoje myśli. Wszyscy tedy milkną i słuchają. Potrafi on swoim, wszelkiej sztuczności wybytym entuzjazmem oczarować wszystkich starych zatwierdziałych komedjanów pałacu burbońskiego.

Pałac burboński nie jest bowiem bynajmniej świątynią szczeroci. Zna on się dobrze na intryguach dworskich, ale jeszcze lepiej na intryguach republikańskich.

Ustroje i systemy społeczne zmieniają się dużo łatwiej, niż natury ludzkie. Szczeroci i dobra wiara nie wystarczą debiutantowi na jego pierwsze występy w pałacu burbońskim. Musi on znać jeszcze wiele sztuczek aktorskich, umieć swoją gorącą wiarę zrećnie sprzedać, a często także — miastety — umieć się jej sprzeniewierzyć. A może dopiero kiedyś po latach ciężkich bolesnych kompromisów, po zdobyciu popularności i władzy, będzie mógł stanąć na trybunie i mówić — od serca.

P. Herriot przeszedł tę ciężką próbę bez szwanku i urzeczywistnia, a raczej chce dziś urzeczywistnić swoje wniosłe marzenia młodzieńcze. Tem się tłumaczy wielka ilość jego jawnych i ukrytych wrogów. Polityk typu p. Herriota nie potrafi może długo rządzić, ale może w każdym razie „ludziom burbońskim napsuć dużo krwi”.

P. Briand — to biegun przeciwny. Niska, pochylona postać, bezwładnie opuszczone ramiona i delikatnie arystokratyczne ręce; ruchy powolne, niedbale; artystycznie do tyłu zaczesane i w szpakowatych puklach na uszy opadające włosy; rysy subtelne, wąski, szlachetny nos, szlagońskie, obwisłe, siwe wąsy

w kraczastych brwiach ukryte żywe, przegięte oczy... Mówią w pałacu burbońskim, że Briand się postarzał. I rzeczywiście, głos jego jest słaby a wyraz twarzy zmęczony, mimo to jednak przemówieniom jego brak siły i świetności, a przedewszystkiem niezrównane go sprytu i dowcipu. Nietylko karjera polityczna, ale i życie prywatne p. Brianda było bardzo bujne i kiedy ostatnio w swojej wielkiej mowie w sprawie ambasy przy Watykanie sięgnął do wspomnień historycznych i przeciwstawił p. Herriotowi króla Franciszka I, posłowie podkreślili wielomównym uśmiechem urok brzmienia właśnie tego królewskiego imienia w ustach — p. Brianda. P. Briand, odparł na tę miemą aluzję równie niemym, lecz wieloznacznym giestem starego Don Juana. A kiedy potem z pobożnymi westchnieniami mówił o moralnej sile katolicyzmu, szepnął jakiś socjalista dosyć głośno: „Na starość staje się djabeł eremita!”

Bezsprzecznie najbogaciej zaopatrzoną w świetnych mówców jest partja socjalistyczna. Przedewszystkiem — Leon Blum. Jest on dziś właściwym, choć nie oficjalnym kierownikiem polityki francuskiej i jako taki nazwany przez prawicę ironicznie „le president du conseil de soutien” (prezydent gabinetu poparcia). Szczupły, wysoki o ruchach giętkich i energicznych; rzadkie, czarne, gładko przyczesane i przedzielone włosy twarzy blada i nadzwyczaj uduchowiona, nos ługi i wąski, nisko osadzony cwikier ciemne obwisłe wąsy — oto p. Blum.

Mimo stosunkowo młodego wieku cieszy się już od lat ogólnem poszanowaniem w izbie, a w samej partji socjalistycznej odgrywa rolę szefa. Jego mowy są wzorem głębokiej i subtelnej umiejętności politycznej, popartej niezwykle logiczną i energiczną argumentacją, a gdy trzeba, druzgącą ironią. Z zadziwiającą zręcznością i przytomnością umysłu potrafi on w krytycznych chwilach pojednać wszystkie sprzeczne zdania w łonie własnej partji i w łonie kartelu.

Najwytworniejszym i niejako klasycznym mówcą partji socjalistycznej jest Paul Boncour, ogólnie uznana gwiazda współczesnej retoryki francuskiej. I rzeczywiście nikt nie potrafi wprawie słuchaczów w tak szczerzy zachwyty, jak ten szlachetny idealista o skromnym wyglądzie angielskiego pastora. Jego mowy, to już nie krasomówstwo, nie ścisłość, nie polemika, ale czysta muzyka i poezja.

Nie umiemy chodzić na ulicy.

Komisariat rządu winien nauczyć łodzian tej sztuki i unormować odpowiednim zarządzeniem ruch pieszy na ulicach.

Łodzianie znani są w całej Polsce z tego, że nie umieją chodzić po ulicy... Ruch uliczny w Łodzi jest dziwolągiem tak wielkim, że trudno byłoby w całym świecie znaleźć coś podobnego... Część przechodniów biegnie, część chodzi normalnym krokiem, inni chodzą drobnym truchcikiem — a w rezultacie wszyscy popychają się, potracają, a niejednokrotnie w arterji komunikacyjnej zwłaszcza przy zbiegach ulic tworzy się skrzep.

Nie umieją również mieszkańcy Łodzi a zwłaszcza łodzianki przechodzić przez ulicę, tak, że w bardzo wielu wypadkach przejechania przez samochody i dorożki

zostało w sądach stwierdzone, że winnymi byli sami poszkodowani, gdyż nie umieli... chodzić.

Oczywista, że na ten stan rzeczy wpływa wążkość trotuaru, co zmusza przechodniów do chodzenia po jezdni.

To też w pierwszym rzędzie należałoby unormować sprawę przechodzenia przez ulicę i chodzenia po jezdni.

Komisariat rządu na m. Łódź winien wydać w tej sprawie wyczerpujące przepisy, podobnie jak to zamierza zarządzić komisariat rządu w Warszawie.

Na mocy tych przepisów przechodzenie z jednej strony ulicy na drugą dozwolone będzie tylko na skrzyżowaniach.

Chodzenie po jezdni ma być surowo zakazane.

Zarządzenie to byłoby bardzo pożądane, gdyż na każdej z ruchliwszych ulic Łodzi zobaczyć można całe roje ludzi, przecinających jezdnię w różnych kierunkach, nerwowo biegnących i zatrzymujących się.

W takich warunkach szofer czy motorniczy musi mieć niesłychanie zinną krew, by prowadzić swój wehikuł.

Stąd wszystkie przejechania.

Często też, szczególnie w dzielnicach odleglejszych biegnie po ulicy masa dzieci w wieku do lat 7-miu, co spowoduje czę-

sto wypuszczania dzieci w wieku przed-szkolnym bez opieki na miasto.

By zarządzenia te były celowe, należałoby wprowadzić kary i to kary wysołkie za przekroczenie przepisów o ruchu ulicznym nie tylko woźniców wszelkich pojazdów, lecz i publiczności pieszej

Te zarządzenia wraz ze ścisłym przestrzeganiem wydanego ostatnio przez komisariat rządu bardzo szczegółowego rozporządzenia o uregulowaniu ruchu kołowego, unormowałoby ruch uliczny w Łodzi i przyczyniłoby się do zmniejszenia olbrzymiej liczby ofiar aut, dorożek i tramwaj.

R. W.

Moje Minjatury

Milczący towarzysz.

Jesteśmy w redakcji prawie zawsze razem: ja i on — mój milczący towarzysz.

Przykuty, jak ja, do redakcyjnego stołu odzywa się rzadko, w każdym razie tylko wtedy, gdy ma coś ważnego do powiedzenia, lub gdy chce o coś zapytać.

Ma dźwięczny, metaliczny głos i kto wie? gdyby nie przeciwności złośliwego losu, zostałby może pierwszorzędnym sopranem w warszawskiej operze.

Dziwny jest ten mój milczący towarzysz, powiernik najtajniejszych myśli moich, poważny, milczący wiecznie o czymś zamyślony.

Czasem przez całą godzinę nie powie ani słowa. Nigdy jednak z jego twarzy nie można wywnioskować, czy chce coś powiedzieć.

W mózgu ma pełno nierozwiązanych zagadek, nieprzebrana moc pytań, które napróżno czekają odpowiedzi.

Wszystko go obchodzi, jest jak dziecko, które uczy się poznawać świat i ciągle pyta:

— A co to? A to? A jak to się nazywa? A poco to jest?...

Przytem jest bardzo inteligentny, wykwintny, modny i ma kontakt z całym światem.

Interesują go sprawy Paryża i Czesłochowy, ciekaw jest co się dzieje w polityce angielskiej i w sopockim domu gry i jakkolwiek nie odszedł nigdy ani na chwilę od mego biurka wie doskonale co słycać w Jokohamie, Tule i Brindisi.

Jest niby mądry, a jednak czasem zadaje bardzo głupie pytanie.

Ni stąd ni zowąd wyskakuje jak Filip z konopi z następującym pytaniem:

— Czy nie wie pan gdzie się mieści Czerwony Krzyż?...

Dlaczego zapytuje o adres czerwonego krzyża a nie komendy policji, na co potrzebna mu jest ta wiadomość — nikt tego odgadnąć nie zdoła.

To już taki dziwny typ — mój milczący towarzysz.

Oto, w tej chwili — jestem z nim sam w pokoju. Patrzymy sobie długo w oczy.

Zdaje się, że myślimy o tych samych rzeczach. Oba milczący, zadumani.

Czekam — może się odezwie, może postara się mnie pocieszyć (na ulicy pada deszcz i est smutno...) może choć powie słówko.

Milczy. Patrzy na mnie i milczy.

Trudno — godzę się na kompromis.

Zaczynam z nim rozmowę (na ulicy pada deszcz i jest smutno... może choć w domu...)

A on myśli przez chwilę i odpowiada sennym głosem:

— Nie... niema... wyszła z domu... I znowu milczy. Ani słowa więcej.

I patrzymy sobie smutnie w oczy: ja i on — mój milczący towarzysz — telefon.

Bolski.

Migawki Sądowe

Król nocy.

W bocznych ulicach każdego miasta panuje niepodzielnie złodziej i prostytutka.

Gdy tylko noc zapada i światło latarni zgaśnie, wychodzą ze swych kryjówek ciemne, nigdzie niemeldowane indywidua i poczynają rządzić, jak kruki na żerowisku.

Prostytutki stanowią potężne, zorganizowane państwo, którego „obywatelki” podlegają określonym, skodyfikowanym prawom i jednocześnie korzystają z pewnych udogodnień i przywilejów.

Zdaje się, że polityka państwa prostytutek wzoruje się na zasadach politycznych Hiszpani, gdyż tu i tam rządzi wszechwładnie — alfons.

Trzydziestoletni mężczyzna, barczysty, tęgi, o zdrowej, rumianej twarzy spaceruje od rogu do rogu z grubą laską w rękę.

— Felka! Czego stoisz?... Żryć, psiakrew, chcesz, a pracować na kawałek chleba nie chce ci się, co?... Nie stój, jak kołek w płocie, ale zaczepiaj porządnych ludzi, bo cię tak pała poczełtuje, że rodzona matka cię nie pozna!...

A cherlawa Felka zrywa się z miejsc i wystraszona biegnie od rogu do rogu, powtarzając sakramentalnie:

— Pójdziemy?...

Kaszle ją dusi, zatrzymuje się więc na chwilę, by zaczerpnąć świeżego powietrza i pędzi dalej.

„On” śledzi ją baczynym okiem.

Na chwilę wstępuje do narożnego szynku, wypija przy bufecie pięć kieliszków wódki, zajada bułki ze szynka, wypala kilka papierosów i znowu wychodzi na ulicę, niby policjant, przestrzegający porządku.

Felki niema.

— Pewno złapała frajera... — pomyślał.

Poszedł na górę do ciemnej, brudnej izdebki, w której paliła się mała zakopconą lampka i z garnka ulatniał się nieprzyjemny zapach gotowanych kartofli w łupinach.

Felki nie było.

Zaklął siarczysto, jak przystało na króla nocy, i pędem zbiegł na dół.

Szukał, węszył na wszystkie strony, wypytywał swe podwładne — Felka znikła z powierzchni podmiejskiej ulicy i nie można było jej znaleźć.

Zły, rozwścieczony biegł po ulicy, jak opętany i znalazł ją śpiącą we wnętrzu jakiejś bramy.

Szarpnął Felkę za ramię i świsnął ją pałką przez głowę.

Dziewczyna zbudziła się z głośnym krzykiem i z ust polala jej się krew.

Nadbiegł policjant i zaciągnął gruboskórnego alfonsa do komisariatu.

Sąd skazał Kazimierza Biedkę na 3 miesiące więzienia.

Juris.

Branting szwedzki prez. ministrow, który, jak doniosły wczorajsze depesze, umarł po długiej chorobie.

Brat wziął ślub za brata. Tragedja rodzinna zakończona dowcipnie idyllą.

Przed kilku dniami miał się odbyć w miasteczku belgijskim Flurus w pobliżu Charleroi ślub.

Naręczona wraz z orszakem weselnym udała się do kościoła.

Za chwilę miał przybyć pan młody.

Minęła jedna godzina, a ksiądz i goście poczęli się niecierpliwie.

Czekali jeszcze godzinę, wreszcie zjawił się brat naręczonego i oświadczył, że pan młody rozmyślił się i nie przyjedzie do ślubu. Wzamian zato, on sam gotów jest zaprzysiąc pannie młodej, dożgonną miłość i wierność. Ksiądz jednak ślubu nie udzielił, gdyż formalności nie były załatwione, nie ogłoszono zapowiedzi itd.

W domu jednak czekało przyjęcie. Chociaż więc nie odbył się ślub, postanowiono spożyć dary boże... Wśród dźwięku szkła zapomniano o przykrym wypadku. Wreszcie zajrzało do okien świat — stoły się opróżniły, a głowy zwiły posępnie z karków... Niosła żona zniknęła, próżno ją szukano — natomiast w pokoju jej znaleziono list pośpiesznie nakreślony, w którym donosiła:

Wyjeżdżam z bratem mego byłego naręczonego w podróż poślubną, tymczasem dacie na zapowiedzi i oznaczcie dzień ślubu — wtedy wrócimy.

Aresztowanie morderców sirdara Egiptu.

W tych dniach aresztowani zostali w Trypolisie dwaj studenci egipscy, którzy są podejrzani o zamordowanie namiestnika Anglii w Egipcie sir Lee Stacka.

Czytajcie „Republikę”.

Gdy kłown kocha akrobatkę...

Odgryzł nos kochance, za to, że go porzuciła dla pięknego oficera.

Zrozpaczona cyrkówka chciała popełnić samobójstwo, ale uspokoiła się, gdy dowiedziała się, że będzie można dokonać operacji przyprawienia nosa.

Carlo Caponetti, 35-letni artysta cyrkowy, kłown z zawodu, występujący obecnie w Rzymie, zakochał się w młodej i pięknej koleżance, Margericie Landi — gimnastyczce. Artystka odpłacała mu wzajemnością i Caponetti marzył, aby jaknajprędzej połączyć się z ukochaną.

Margeritta poznała jednak młodego pięknego i bogatego oficera, który zaczął się starać o jej względy. Co wieczór garderoba Margerity zasypywana była kwiatami. Nie brak było też i kosztownych upominków. Młoda dziewczyna przyzwyczajona do ciężkiej walki o byt nie mogła oprzeć się pokusie i atmosferze zbytku, którą otoczył ją ukochany oficer. Zaczęła unikać Caponettiego, aby nie patrzeć na jego cierpienia.

Odrażony kochanek zmierzniał, rozchorował się i w końcu przestał występować w cyrku. Nie zbliżał się wcale do Margerity i nie robił jej żadnych wymówek. Była ona przekonana, iż Caponetti wykreślił ją ze swej pamięci. Po pewnym czasie powrócił on znów do pracy i rozśmieszał dowcipami sweni publiczność cyrkową.

Przeszło kilka tygodni. Pewnego wieczoru, gdy Margerita po występie wsiadła do wytwornego samochodu swego protektora, aby pojechać do hotelu „Excelsior” na kolację, zbliżył się do niej Caponetti. Począł błagać ją pokornie, by pozwoliła mu się odwieźć.

Artystka nie przeczuwając nic złego, chętnie pozwoliła mu sobie towarzyszyć. Za ledwie samochód ruszył, Caponetti zaczął robić wymówki swej ukochanej. Nie otrzymując odpowiedzi, krzyczał tak głośno, że szofer zdziwiony hałasem, kilka razy się obejrzał. Nagle Caponetti rzucił się na Margeritę i schwycił ją zębami za nos. Rozległ się nieludzki krzyk jego ofiary. Szofer zatrzymał natychmiast samochód i dopadł do drzwiczek. Caponetti spokojnie wysiadł i kazał odwieźć Margeritę, która leżała z odgryzionym nosem bez zmysłów, do szpitala.

Zbrodniarz został natychmiast aresztowany, zaś nieszczęsną artystkę odwieziono do lecznicy. Życiu jej wprawdzie nie grozi niebezpieczeństwo, ale twarz jej została okropnie zeszpecona.

Zrozpaczona Margerita, gdy lekarze i pielęgniarce po opatrzeniu rany opuścili jej pokój, zerwała się z łóżka i, schwyciwszy sznur od portjery, powiesiła się na kłamce. Na szczęście spostrzeżono wcześniej wypadek i zdołano w porę sznur przeciąć. Obecnie dzień i noc czuwają przy niej pielęgniarce. Jeden z pierwszorzędnych chirurgów rzymskich, odwiedził Margeritę i zapewnił, że gdy rana się zagoi, będzie można dokonać operacji przyprawienia nosa.

Rozpacz młodej dziewczyny jest okropna.

Zdziczenie pruskiego oficera.

Połamął służącej palce i kręgosłup.

Dzienniki berlińskie piętnują niebywały nawet w obecnych czasach fakt dzikiego potraktowania służącej, według przypuszczenia „Dziennika Berlińskiego” — polki przez pewnego oficera w Chartlottenburgu.

Wypadek ten miał przebieg następujący:

Do domu pod nr. 45 przy ul. Mommensenstr., do mieszkania na 3 piętrze wprawdzie kilka dni temu z rodziną porucznik G. dokąd z dawnego mieszkania zabrał służącą, 30-letnią Jadwigę Wesołowską (sądząc z nazwiska polkę). Pod błahym pretekstem, że Wesołowska stłukła jakieś naczynie, porucznik kazał jej natychmiast się wynosić.

Wobec tego, że według przepisów wydalanie ze służby może nastąpić tylko 1-go każdego miesiąca, po uprzednim wypowiedzeniu 15-go ubiegłego miesiąca, t. zn. na dwa tygodnie naprzód dziewczyna wzbierała się służbę zaraz porzucić, nie chcąc zostać na bruku. Jakiego radykalnego środka użył

„czelny” porucznik pruski, aby oporną służącą z domu wyrzucić, wyjaśni śledztwo. Dość, że tego samego dnia wezwano pogotowie ratunkowe na Mommensenstr. nr. 45 do wypadku, rzekomo skutkiem rzucającej się z okna, gdzie Wesołowska jęcząca bez pomocy, leżała z połamanym kręgosłupem na ostatnich stopniach schodów.

Odwieziono ją do szpitala, ale nie można się niczego od niej dowiedzieć, gdyż była bezprzytomna; z według kilku jednobrzmiących pogłosek należy przypuszczać, że między porucznikiem i służącą doszło do ostrej wymiany zdań na temat bezprawnego wydalania jej i że wobec oporu dziewczyny natychmiastowego opuszczenia mieszkania „ludzki chlebodawca” zrzucił ją przez poręcz ze schodów.

Faktem jest, że leżała ona ciężko poraniona przez dwie godziny, zanim pogotowie wezwano. Policja berlińska zajęła się energicznie zbadaniem tego wypadku.

Wolał siedzieć w więzieniu, niż dawać żonom utrzymanie.

W Bridewell w stanie Kłinois w St. Zjednoczonych istnieje więzienie, przeznaczone wyłącznie dla mężów, którzy nie dają żonom na utrzymanie.

Są to oczywiście ludzie lekkomyślni, którzy pieniądze zarobione trwoniją na przyjemności osobiste. Wielu z nich woli odsiadywać więzienie, niż łamać swoje zasady, iż kobieta równouprawniona nieobarczona dziećmi powinna pracować na własne potrzeby.

Sędzia stanary William Morgan otrzy-

mał od zarządu stanem wykaz strat ponoszonych przez kasę komunalną na utrzymywanie aresztantów tej kategorii.

Pojechał do Bridewell i konferował z mężami proponując zwolnienie ich na próbę. Który z nich będzie płacił na utrzymanie żony, otrzyma zwolnienie z aresztu. Niektórzy propozycję przyjęli, lecz większa część oświadczyła się za odsiedzeniem całkowitego terminu.

Zgon „króla cyganów” w Budapeszcie.

Był ulubieńcem cesarza Franciszka Józefa.

W Budapeszcie zmarł 75-letni Maroni Banda, najpopularniejszy na Węgrzech „król cyganów”, znakomity skrzypek i kapelmistrz orkiestry.

Miarą jego sławy była sympatja, jaką go darzył cesarz austriacko - węgierski Franciszek Józef. Na balach wspaniałych udziału orkiestry kostjumowanej, na żądanie cesarza musiał być obecny Banda ze swoją kapelą złożoną z najlepszych sił cygańskich.

Sławny był jego pojedynek publiczny o tytuł „króla”. Jeden z najznakomitszych skrzypków cygańskich Laci Racza osądził, że jego rywal dość ma już zaszczytów i że on po nim powinien objąć berło ze wszystkimi zaszczytami. Pojedynek odbył się w Budapeszcie w przytomności kilku tysięcy publi-

czności. Cesarz w charakterze sprawozdawcy delegował z Wiednia swego dyrektora orkiestry balowej, kapelmistrza „Deutschmeistrów” i znanego kompozytora Karola Komzaka.

Niezwykły był widok, gdy na olbrzymiej ad hoc zbudowanej estradzie zsiadły wprost siebie dwie konkurencyjne orkiestry z kapelmistrzem na czele. Zaczęły grać na zmianę. Bezstronni słuchacze nie szczędzili Raczę oklasków, lecz Bandę zasypywali huraganami braw i okrzyków pełnych zachwytu. W końcu młodemu rywalowi ofiarowano buławę srebrną, staremu Marczl złotą, przepasaną szarfą. Banda królował prawie do końca swego życia i ustąpił dopiero zmuszony starością i osłabieniem.

Elektryfikacja kolei w Austrii: motorowagon na linii Puchberg—Schneberg w Alpach.

JERZY RZECKI

45

Kryminalny romans kinematograficzny.

Wypadek ten bynajmniej nie odstraszył reszty wielbicieli, przeciwnie podniecił ich bardziej jeszcze. Byli to przeważnie rozmaici aferzyści i spekulanci, rozporządzający olbrzymimi sumami pieniędzy, ktorými jak im się zdawało, zdołają pozyskać względy Maniusi. Ona wszakże, korzystając nadal obficie z wszelakich hojów, wciąż jeszcze nie dokonała wyboru. Przyjęła od jednego z wielbicieli pięknie umeblowane mieszkanie, od innego samochód, od trzeciego wspańiałą biżuterję. Chętnie zgadzała się na to, by płacił jej rachunki w magazynach mód bywała z nimi w restauracjach i dancngach, żaden z nich wszak-

że nie zdołał osiągnąć upragnionego celu. Wielu wycofywało się z tego bezcelnego współzawodnictwa, na miejsce ustępujących wszakże, przybywały nowe zastępy pragnących próbować szczęścia.

Niektórzy wprost rujnowali się dla niej. Jeden z takich zrujnowanych przyszedł kiedyś do niej i wyznał, że wydał na nią cały majątek i zdefraudował nawet pieniądze swego szefa. Gorka prawda wykryje się niebawem. Ponieważ nie chce dostać się do więzienia, woli więc pozbawić się życia. Błaga, aby przed śmiercią zechciała choć raz zaspokoić jego nienasycone pragnienie. Wówczas łatwiej będzie rozstać mu się z ży-

ciem, które przez nią musi stracić. Maniusia wiedziała dobrze, że to wszystko szczerą prawdą, udała wszakże, że nie wierzy i powiedziała:

— Myśli pan, że pan mię weźmie na kawał, ale ja się znam na takich sprytnych sztuczkach... nic z tego, mój panie! Zresztą żądanie pańskie załatuje nieco szantażem, myślał pan, że pojde, jak ta mucha na lep, ale pomylił się pan! Nic z tego, drogi panie, nic z tego! Ja panu nie kazałam robić takich świństw...

Nazajutrz pisma ogłosiły o śmierci drugiej ofiary Maniusi.

Przeczuwała ona, że jednakże mimo wszystkiego ten stan trwać długo nie może. Przypadek nasunął jej ideę, która zadecydowała o jej dalszym trybie życia.

A stało się to w ten sposób. Jeden z takich zrujnowanych młodzieńców przyszedł do Maniusi z analogiczną prośbą, co jego nieszczęśliwy poprzednik, nie miał wszakże jeszcze żadnego grzechu na sumieniu. Maniusia odpowiedziała mu na to:

— Nie rozumiem, czem mi pan chce zaimponować? Że się pan dla nie zrujnował, cóż... wydawał pan tylko pieniądze, łatwo zarobione... Był taki jeden, co dla mnie zdefraudował większą sumę

i to mnie nawet nie wzruszyło, pomimo, iż uprzedzał, że się zastrzeli nazajutrz, co też istotnie wykonał... Ale i to mi nie zaimponowało... Niech pan, naprzykład, zdefrauduje i żyje potem, niech się pan męczy w więzieniu, albo się ukrywa przed grożącym panu niebezpieczeństwem — to rozumiem, to rzeczywiście mogłoby wyrzucić na mnie pewne wrażenie...

— A gdybym to uczynił, czy zostałyby pani moja?

— Kto wie, może...

— Więc ja miałbym się narazić na coś tak strasznego i nie mieć nawet pewnością?

— A czyż ja panu każe, czyż ja pana namawiam? Zrobi pan, jak pan zechce...

Nazajutrz już ów młodzieniec telefonał jej, że zdefraudował dla niej poważniejszą sumę i zapytuje, kiedy będzie ją mógł jej dostarczyć. Maniusia wyznaczyła mu godzinę piątą. Gdy przybył do niej, zastał zamiast niej kilku policjantów, którzy go natychmiast zaaresztowali. Przed sądem usiłował dowieść, że to ona pchnęła go na tę drogę. Lecz nie uwierzono mu...

(d. c. n.)

OSTATNIE WIADOMOŚCI PRZEZ RADIO-TELEGRAF I TELEFON

Krwawa tragedia w hotelu warszawskim.

Podupadły obywatel ziemski zabił młodą kobietę, poczem odebrał sobie życie.

Z Warszawy donoszą nam:

Już od dłuższego czasu w hotelu „Wschodnim” przy ul. Florjańskiej nr. 8 mieszkał aplikant sądowy, Tadeusz Czajkowski, wraz z żoną swą 24-letnią Natalią. Stałym gościem w domu Czajkowskich był ich dawny znajomy eksobywatel ziemski 40-letni Edward Zembrzusi (ul. Chmielna 78).

P. Zembrzusi był kiedyś zamożnym właścicielem majątku.

W ostatnich czasach umarła mu żona, majątek stracił, i został sam z czworgiem dziećmi, najzupełniej bez środków do życia.

Niejednokrotnie zwierzał się Czajkowskim, że najchętniej wymazałby się z listy żyjących.

Wczoraj około godz. 9 wiecz. sąsiedzi posłyszeli w mieszkaniu aplikanta 2 następujące po sobie strzały rewolwerowe. Gdy przerażeni wbiegli do pokoju, zostali rozpostartą na podłodze żoną Czajkowskiego, Natalią, z przestrzeloną pierśią. Obok leżał w kałuży krwi Zembrzusi.

Wzywano pogotowie, lecz wszelki ratunek okazał się daremny. Czajkowskiej kula przeszła przez worek sercowy, tak, że śmierć nastąpiła prawie natychmiast. Zembrzusi natomiast strzelił sobie w usta, a kula przeszła przez mózg i utkwiała w suficie. Jaka przyczyna popchnęła Zembrzuskiego do tak rozpaczliwego kroku?

Definitywnie nic ustalić się nie udało. Faktem jest jedno, że Zembrzusi popełnił samobójstwo z braku środków do życia.

Co do śmierci Czajkowskiej są dwie hipotezy: Pierwsza, że p. Zembrzusi chciał do pewnego stopnia zmusić się moralnie i nerwowo do popełnienia samobójstwa przez poprzednie dokonanie zabójstwa. Druga, że p. Czajkowska, która bawiła w pokoju właśnie w chwili, kiedy p. Z. przystąpił do wykonania aktu samobójczego chciała wyrwać rewolwer z rąk desperata i że podczas szamotaniny nastąpił strzał, który przebił nieszczęśliwej serce.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa drugie przypuszczenie jest prawdziwsze, gdyż jedna z sąsiadek, przechodząc w tym czasie pod drzwiami mieszkania pp. Czajkowskich, słyszała głos żony aplikanta: „Panie Zembrzusi, co pan robi?” W sekundę potem nastąpił wystrzał, potem drugi.

Ś. p. Czajkowska osierociła 4-letniego synka. Władze śledcze po zabezpieczeniu zwłok, wszczęły energiczne śledztwo, które zapewne wyjaśni ostatecznie genezę ponurej tragedji.

Groźba przesilenia rządowego w Rumunii.

Ostry konflikt między ministrem skarbu Bratianu i ministrem spraw zagr. Ducą.

Bukareszt, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu”

Wczoraj doszło do ostrego konfliktu między ministrem skarbu Bratianu a ministrem spraw zagranicznych Ducą.

Konflikt ten powstał na tle redukcji wydatków, które zamierzał przeprowadzić minister skarbu w niektórych działach ministerstwa spraw zagranicznych.

Od dłuższego czasu czynna jest w Rumunii komisja międzyministerjalna oszczędnościowa, która bada organizację i wydatki poszczególnych ministerstw.

Na wczorajszym posiedzeniu tej komisji minister skarbu oświadczył, że placówki zagraniczne Rumunii szafują zbyt

nie swymi funduszami dyspozycyjnymi i zażądał redukcji wydatków w ministerstwie spraw zagranicznych.

Przeciw powyższym twierdzeniom ministra skarbu wystąpił energicznie minister spraw zagranicznych, który oświadczył, że ministerstwo spraw zagranicznych musi naprawiać zagranicą wszystkie błędy, popełniane przez ministra skarbu z powodu jego wadliwej polityki gospodarczej.

Konflikt ten w łonie gabinetu rumuńskiego może spowodować przesilenie rządowe. Należy jeszcze dodać, że minister skarbu jest bratem prezydenta ministrów Bratianu. B. R.

Czarna Lu
z
**POLĄ
NEGRI**
będzie
sensacją Łodzi.

Sojusz grecko-jugosłowiański

Ateny, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu”.

Wobec ukazania się w prasie wiadomości, jakoby rokowania z Jugosławią zostały przerwane, rząd grecki wydał oficjalny komunikat, w którym stwierdza, że pertraktacje z Jugosławią w sprawie przymierza wojskowego oraz politycznego uległy tylko kilkudniowej przerwie. Rokowania te zostaną podjęte z powrotem w najbliższych dniach. R. L.

SZACH NAD RENEM.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 24 lutego.

Szereg dzienników paryskich zwraca uwagę na znamienne manifestacje nie mieckie na rzecz przyłączenia Austrii do Rzeszy. W związku z tem „Echo de Paris” podkreśla, że utrzymanie linii Renu stanowi dla Francji jedyny sposób utrzymania w szachu sprzysiężenia całego narodu niemieckiego.

Podobnie „L' Oeuvre” oświadcza, że trzeba stanowczo niedopuszczyć do utworzenia się „Mitteleuropy” lub odbudowy federacji habsburskiej, która by oczywiście służyła zaborczym celom jutrzejszej Rzeszy.

WDZIECZNOŚĆ ZA AUTONOMJĘ.

Polska Agencja Telegraficzna.

Tallin, 24 lutego.

Marszałek izby estońskiej otrzymał od frakcji polskiej, żydowskiej i niemieckiej sejmu kowieńskiego depeszę, w której frakcje te wyrażają mu uznanie dla dotychczasowej polityki Estonji, która przyznała autonomję swym mniejszościom narodowym.

Marks otrzyma ponownie misję utworzenia gabinetu pruskiego.

Poczyni on nieznaczne zmiany personalne w swym poprzednim gabinecie.

Berlin, 24 lutego.

Specjalna służba telegraficzna „Expressu”

B. pruski prezydent ministrów Marks udał się do Westfalji, gdzie weźmie udział w obradach centrum.

W kołach politycznych przypuszczają, że Marksowi powierzona zostanie po-

nownie misja utworzenia gabinetu pruskiego.

Marks zapewne misję tą przyjmie i dokona tylko nieznacznych zmian w swym poprzednim gabinecie.

Usunięty zostanie minister skarbu oraz minister pracy i opieki społecznej.

Sowiety nie uznają prawnie długów carskich ale drobnym rentjerom francuskim zapłacą ich należności.

Moskwa, 24 lutego.

Podczas swego ostatniego pobytu w Leningradzie poseł sowiecki w Paryżu Krassin oświadczył, iż zebrał dostateczny materiał oraz otrzymał należyte pełnomocnictwa w sprawie podjęcia rok-

owań z Francją o spłatę długów carskich. Sowiety nie uznają prawnie długów carskich, gotowe są jednak poczynić pewne ustępstwa i spłacić należne sumy przede wszystkim drobnych rentjerów francuskich.

Warszawa, dn. 25 lutego.

1 PRZEDGIELDA WARSZAWSKA.

Nowy Jork 5.165
Londyn 24.67
Paryż 26.87

2-je NOTOWANIA WARSZAWSKIE.

Dolary 5.18
Tendencja słabsza.

PRZEDGIELDA AKCJOWA.

Bank dla H. i P. 1.—
Bank Zjedn. Ziemi 2.10
Elektryczność 3.05
Kijewski 0.24
Lilpop 1.09—1.10
Ortwein 0.50
Ostrowiec 8.50
Modrzejów 6.20—6.30—6.20
Nafta 0.69
Norblin 2.35
Węgiel 3.70—3.75
Cukier 4.70
Siła i Światło 0.47
Czestocice 2.65
Łazy 0.25
Tendencja utrzymana.

NOTOWANIA BAWELNY.

Nowy Jork, 24 lutego.

Dowóz do portów Atlantyku i Goltu 59 tys. wewnątrz kraju 20 tys., wywóz do Anglii 5 tys., na kontynent 36 tys., Loco 24,80, październik 24,88 — 92, grudzień 25, styczeń 24,81, marzec 24,55 kwiecień 24,70, maj 24,85 — 87, lipiec 25,10 — 12, sierpień 24,98, wrzesień 25,08

Liverpool, 24 lutego.

Marzec 13,25, maj 13,33, lipiec 13,36 październik 13,17,

Brema, 24 lutego.

Bawelna amerykańska 27,19 cent. dolar. za lbs.

GELDA LONDYSKA.

Londyn, 24 lutego.

Notowania końcowe.
Nowy Jork 4,76 i trzy ósemki
Francja 91,70
Belgia 94,8z
Włochy 117,52
Szwajcaria 24,79
Hiszpania 33,60
Portugalia 2,43
Holandia 11,88 i trzy ósemki
Danja 26,80
Szwecja 17,68
Helsingfors 189
Niemcy 20,03
Austria 341,000
Praga 160 i trzy czwarte
Warszawa 24,80

GIELDA PARYSKA

Paryż, 24 lutego.

Londyn 91.55
Nowy Jork 19.23
Belgia 90.65
Hiszpanja 273.—
Włochy 78.10
Holandia 770. i pół
Szwajcaria 370.—
Szwecja 518.—
Praga 57.—
Rumunia 9.20
Wiedeń 27.—

Czarna Lu

z

**POLĄ
NEGRI**

będzie
sensacją Łodzi.

Czarna Lu

z

**POLĄ
NEGRI**

będzie
sensacją Łodzi.

Piłka nożna działa dodatnio na rozwój fizyczny.

Pouczający odczyt dwóch lekarzy wiedeńskich.

Ze piłka nożna jest bardzo zdrowym sportem, o tem mogą wątpić tylko niepoprawni mallkotenci i laicy. Gdyby tak nie było, Anglja nie stałaby się nigdy jej kolebką i największą zwolenniczką, dzierżącą bez przerwy palnę pierwszeństwa, zarówno pod względem ilości uprawiającej ten piękny sport młodzieży, jak i rekordowej ilości widzów na zawodach futbolowych. Jednakże na kontynencie Europy piłka nożna napotkała na bardzo licznych zwolenników, starając się, czokolwiek niczem nie popartymi argumentami, udowodnić jej szkodliwość dla zdrowia.

Ponieważ między zwalczającymi sport piłki nożnej znaleźli się nierzadko ludzie, skądinąd poważni, umiejący słuchać, trafić bardzo często do przekonania, zaś pomiędzy uprawiającymi ten najdemokratyczniejszy sport i jego zwolennikami, dał się odczuć zupełny brak ludzi o tak szerokim autorytecie, propaganda piłki nożnej miała bardzo często wprost niemożliwe do zwalczania trudności.

U nas w Polsce sprawa ta stoi na zupełnie martwym punkcie, a w większości wypadków wystarczy, że jakiś bezczelny mamut, kłapiący absurdalne niedorzeczności, w ogródku wieloletniej pracy, ludzi, który umiłowali sport dla sportu, za jednym zamachem więcej szkody narobi, aniżeli ci w ciągu długich lat potrafiliby uprawić. Niestety chwilowo nie zanosi się u nas na poprawę tych anormalnych warunków pracy, ponieważ w Polsce sportem nie interesują się ludzie wpływowi, ludzie nauki, wskutek czego wszelkie wysiłki ludzi uprawiających sport i opiekujących się nim, są grochem rzucanym o ścianę.

Zupełnie inaczej radzi sobie zagranicą, a zwłaszcza nasi zachodni sąsiedzi, którzy znaczenie sportu w wychowaniu narodu ocenić potrafili. Przedewszystkiem mamy tu na myśli Niemcy, gdzie sport jest specjalnie uprzywilejowany i gdzie stał on się pierwszym i niemięłodynym środkiem w wychowaniu zdrowego pokolenia.

Za Niemcami poszły i inne państwa, nawet tak mikroskopijne jak Austria, w której znaleźli się ludzie nie szczeniacy trudów i mozolów dla osiągnięcia celu i przekonania opornych, o niedorzeczności i conajmniej nielogiczności rozumowania.

W Wiedniu zajęli się tą sprawą, zupełnie bezinteresownie lekarze, którzy w wielu wypadkach bez wiedzy uprawiających ten sport pacjentów, systematycz-

nie badali, prowadząc dokładną statystykę ich rozwoju fizycznego.

I oto w ubiegły wtorek wybrani przez lekarzy dwaj doktorzy, Handeck i Mandl stanęli przed licznymi słuchaczami z plonem swej długoletniej mozolnej pracy.

Pierwszy w pięknych i barwnych słowach, przy pomocy tablic statystycznych, opracowanych z największą znajomością rzeczy i niemniejszą skrupulatnością, skreślił wszystkie dodatnie objawy w rozwoju fizycznym uprawiającego sport młodzieńca, nie znajdując przytem żadnych stron ujemnych. Jego specjalnością było badanie akcji serca, tego najważniejszego w organizmie człowieka czynnika; i przyszedł on do wniosku, że: uprawianie sportu piłki nożnej przez młodzież działa tylko dodatnio na jej rozwój fizyczny. A przecież istnieje maksimum, że zdrowy duch przebywa tylko w zdrowym ciele.

Zaś dr. Mandl służył swoim słuchaczom radą, jak należy postępować w razie nieszczęśliwego wypadku, ażeby jego skutków uniknąć.

Nic też dziwnego, że w tych krajach rozwój sportu święci tak wspaniałe triumfy, a rzeczy, które u nas są na porządku dziennym, na zachodzie są wprost nie do pomyslenia. U nas w razie nieszczęśliwego wypadku, jaki każdemu nawet na najprostszej drodze zdarzyć się może, ci bezczelni mamuci zacierają ręce i „hajże na Soplicę”, zamiast pośpieszyć z pomocą i dobrą radą, jeżeli są o nią proszeni, albo też przynajmniej siedzieć cicho i nie pchać no...

Młodzież polska, żyjąca w obecnym okresie zafobania swoich „kierowników” i opiekunów, przechodzi najlepszą szkołę, gdyż czas był zawsze najlepszą szkołą, wyciągnie niezawodnie z tych warunków dobrą naukę. Należy więc mieć niezłomną nadzieję na najbliższą przyszłość, w której uciskani obecnie ujmą ster w swoje dłonie i pokierują wychowaniem swoich przyszłych, młodszych kolegów, idąc przynajmniej z prądem czasu.

Fr. Romanek.

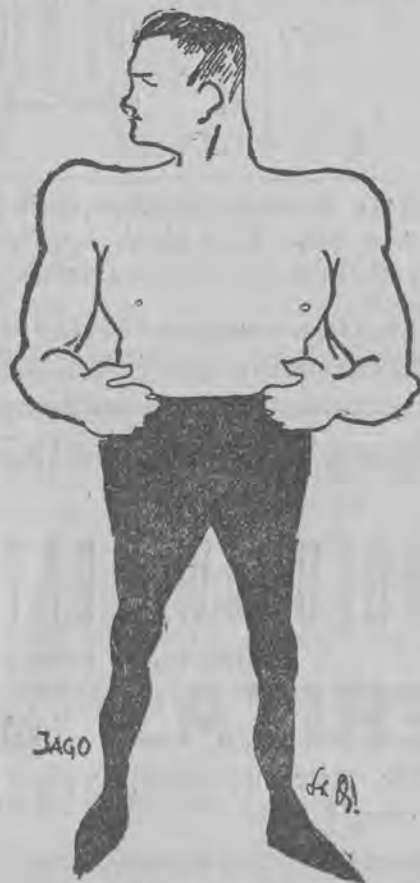
CZYTAJ CIE „REPUBLIKĘ“.

Walki francuskie w cyrku.

Siła olbrzyma Karscha górowała nad techniką Jago.

Genialny technik z trudnością odpierał wściekłe ataki Herkulesa z gór Harcu.

W spotkaniu Loewy — Noestrem pierwszy okazał się wcale niezłym groteskowym komikiem, a drugi — wściekłym turem.

Jan Jago.

W dniu wczorajszym mieliśmy okazję podziwiać dwóch Tytanów, Jana Jago z Gerhardem Karschem.

Karsch jest obecnie najsilniejszym zapasnikiem turnieju, a choć nie rozporządza wielką techniką, jednak jest jednym z najpoważniejszych kandydatów do tytułu mistrza.

Przez cały czas spotkania ograniczał się Jago wyłącznie do defensywy, lecz obrona jego była nad wyraz doskonała.

Kilkakrotne próby atakowania olbrzyma zakończyły się tem, że Karsch jakimś uderzeniem ręki, lub nawet tyłką głową, odrzucał Jago za barjerę.

Estończyk widząc, że ataki jego są bezskuteczne, bronił się tylko zaciekle.

Walka przez cały prawie czas prowadziła w pozycji górnej i nie obfitowała w wiele ciekawych momentów.

Jest to zupełnie zrozumiałem, ponieważ Karsch nie rozporządza techniką, mogącą mu być pomocną do wytwarzania ciekawych momentów.

Rzecz miałaby się zupełnie odwrócić, gdyby stroną atakującą był Jago, gdyż wtedy mielibyśmy okazję podziwiać moc nowych chwytów.

Był moment podczas walki tej pary, gdy zdawało się, że Jago jest już stracony.

Była to chwila, gdy olbrzymowi udało się założyć podwójnego nelsona.

W uścisku jego herkulesowych ramion Jago zdawał się być pokonanym, lecz nagle stało się coś, czego się nikt nie spodziewał, a w każdym razie, najmniej Karsch.

Oto leżąc w pozycji parterowej i korzystając z tego, że Karsch trzymając go w nelsonie ma rozstawione nogi, Jago błyskawicznie cofnął się w tył i przesłizgując się między nogami Herkulesa, zmuśli go do cofnięcia ramion.

To wymykające się z rąk zwycięstwo rozwścieczyło Karscha, który pod koniec walki na podobieństwo Noestrema, to jest jak warjat, ale warjat bardzo niebezpieczny.

Pomimo nadludzkich wysiłków Karscha walka pozostała nierozstrzygnięta.

Spotkanie tej pary poprzedziła walka Hawliczka z Vogtem.

Czech był teraz w swoim żywiole, gdyż mógł bić dowoli, wiedząc, że fizycznie słaby przeciwnik nie będzie mu się rewanzować.

Po onegdajszym porażce z Karschem nie miała złość Hawliczka granic i znalazła wreszcie ujście na Bogu ducha w tym samym Vogcie.

Walka tej pary trwała bardzo krótko, bo zaledwie minutę, gdyż Vogt, stosując się widocznie do życzenia znanego artysty p. Seweryna Michałowskiego, każącemu mu się położyć, uległ.

Trzecia para przedstawiała sobą niewyczerpane źródło śmiechu.

Loewy, będący w świetnym humorze drażnił Noestrema, co wprowadziło tego ostatniego w nieopisaną wściekłość. — Szczególnie komicznymi były sceny, gdy Loewy naśladował nerwowe ruchy fińskiandczyka.

Sam przebieg walki był bardzo ciekawy, prowadzony bez czyniełkolewagi.

Loewy przewyższał wprawdzie przeciwnika technicznie, lecz nie miał wielki atut w swej żywiołowej sile i zwinności. Tempo walki było wprost błyskawiczne. Chwałami Noestrem miał niewielką przewagę, lecz naogół siły były prawie równe.

Walka skończyła się wynikiem remisowym.

Spotkanie czwartej pary, w osobach Koehlera i Weinury było rozstrzygającym. Ogólnie spodziewano się zwycięstwa mandzura, który przewyższał swego przeciwnika pod względem techniki i zwinności.

Koehler miał tym razem do czynienia z słabszym fizycznie przeciwnikiem; i dzięki temu nie uległ tak prędko zmęczeniu i wytrzymał aż 54 minuty.

Była to najdłuższa walka w obecnym turnieju i obfitowała w szereg pięknych momentów.

Widać było, że z biegiem czasu ogarnia Koehlera zmęczenie, zaś Weinura korzystając z tego zaczyna coraz energiczniej atakować.

Walka zakończyła się w ten sposób, że Koehler stosując „tour de tete”, przetrzymał przez siebie Weinurę, który sforsował most. W następnej chwili robi ten sam przerzut Weinura, Koehler robi most, lecz mandzurovi udaje się przełamać go i złożyć Koehlera na obie łopatki.

Walka trwała 54 minuty.

W dniu dzisiejszym będziemy mieli okazję ujrzeć walki Tytanów: Karscha z Petrowiczem. Poza tem będą dwa spotkania decydujące między Hawliczką i Noestremem; Wildmanem i Bartkowiakiem.

Sport wśród aktorów: 1) drużyna aktorów wiedeńskiego „Burgtheater”; 2) Artystka Marja Mell ćwiczy się w fechtunku.

Dziś we środę d. 25 b. m.

dalszy ciąg

Wielkiego Międzynarodowego Turnieju Walki Francuskiej o tytuł mistrza Rzpl. Polsk. na rok 1925 i nagrodę 5,000 zł.

Dziś walczą 3 pary.

I para.

WALKA DWUCH TYTANÓW.

Gerhard Karsch — Jan Petrowicz

(Herkules z gór Harcu)

(Mistrz świata. Syberja)

CYRK
A. CINISELLI.

Dziś we środę d. 25 b. m.

dalszy ciąg

Dziś walczą 3 pary.

II para. ROZSTRZYGAJĄCA.

Tomasz Bartkowiak — Wildman

(mistrz Polski. Poznań)

(Mistrz świata. Budapeszt)

III para. ROZSTRZYGAJĄCA.

Józef Hawliczek — Olof Noestrem

(mistrz Czechosłowacji)

(mistrz Finlandji)

pod kierunkiem prof. **Arnolda.**

Początek walk o godzinie 10-tej wiecz.

UWAGA: Przed rozpoczęciem walk defilada wszystkich zapasników.

Zakończenie przedstawienia obowiązuje o godz. 12 w nocy.

Komunikacja tramwajowa w kierunku Górnego Rynku i Widzewa zapewniona.

Dyrekcja cyrku ogłasza sprzedaż miesięcznych abonamentów na cykl walk francuskich po znacznie zniżonych cenach.

Dostępne dla wszystkich!

Na dogodnych warunkach!

Hurtowa i detaliczna sprzedaż

GRAMOFONÓW, PATHEFONÓW i PŁYT GRAMOFONOWYCH

najlepszych firm zagranicznych po cenach konkurencyjnych w firmie

„VERITAS” ulica Piotrkowska № 64 (w podwórzu). Tel. 4-76.

Na składzie stale największy wybór płyt operowych symfonji i ostatnich szlagierów shimmy, tanga, foxtrottów i t. d. **Pathefony poczynając od 75 zł.**

BIURO TECHNICZNE
Inż. J. Reicher i S-ka

Południowa 28. Tel. 30-00.

Koncesjonowane przedsiębiorstwo elektrotechniczne.

I. Dział prądów silnych:

Instalacje światła i siły. Składy silników elektrycznych, przewodów, żarówek, wszelkich materiałów instalacyjnych, akumulatorów i baterji, najprzedniejszych fabryk krajowych i zagranicznych, jak to: „Bergmann E. W. A/G Berlin, Stocznia Gdańska „Osram”, „Philips”, „Kabel S/A, Górnośląska Fabryka kabli i rur izolacyjnych, „El. Fabrik Offenbach a/M.”, „Accumulatoren — Fabrik — Aktiengesellschaft, Berlin”, „NeueElementen Werke A/G, Berlin etc. etc.

II. Dział RADIO.

Wyłączne przedstawicielstwo światowej fabryki radioaparatów „RADIOSONANZ A/G, Berlin”. Ze składu polecamy najnowocześniejsze typy odborników i wzmacniaczy, głośniki, słuchawki „Oso”, części składowe i akcesoria do budowy stacji odbiorczych. Budowa anten przez specjalnie wykształconych radiotechników.

III. Dział gumowy.

Przedstawicielstwo „Societa Italiana Pirelli, Milano Stock opon, dętek i maszywów samochodowych.

Biurowo Techniczne, Inż. J. REICHER i S-ka, Tel. 30-00.

PACZKA PAPIEROSÓW

to artykuł pierwszej potrzeby. Dociera do najodleglejszych zakątków państwa

miljonom wiernie towarzyszy przez życie

dlatego

reklama umieszczona na paczce papierosów

jest najskuteczniejsza.

Wyłączne prawo umieszczania reklam na paczkach z wyrobami monopolu tytoniowego posiada

Wydział Ogłoszeń Polskiej Agencji Telegraficznej (P.A.T.)

Wszelkich wyjaśnień w sprawie tej reklamy, jak również we wszystkich sprawach ogłoszeniowych udziela

Łódzki Oddział Polskiej Agencji Telegr.
Zielona 8 tel. 111 i 15-24

Zamieszcza ogłoszenia we wszystkich pismach w Polsce i we wszystkich wydawnictwach urzędowych.

Dr. med. Gustawa Tenenbaumowa
Choroby kobiece i akuszerja.
przyjmuje od 3—5
Wólczańska 4, III p.

Dr. med. LUBICZ
Ceglarniana 43
Choroby skórne, weneryczne i moczołciowe. Leczenie szlucem słonecznym wyjątkowo. Przyjmuje od 5—8 II

Dr. med. L. Prybulski
Choroby skórne włosów, weneryczne i moczołciowe (leczenie światłem Lampa kwarcowa i promieniami Rontgena.
Zawadzka № 1
Telefon Nr. 25-39
Przyjmuje od 9—2 I od 5—8
Dla pań od 4—6
dziedzina poczekalnia

Dr. med. S. Niewiażski
Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 4 do 8 popoł.
Sienkiewicza 34

Dr. W. Zagunowski
Gdańska 42 (Długa)
Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12—2 do 2 i 5—8.

Dr. med. BRAUN
Południowa Nr. 23
telef. 40-26.
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Leczenie światłem (Lampa kwarcowa). Przyjmuje od 8 do 10 r. i od 4 i pół do 8 w

Dr. med. Gutsztadt
Akuszerja i choroby kobiece
Zachodnia 62.
Telefon 29-52.
Przyjmuje od 9—10 północy od 4—9.

Dr. Lewkowicz
Choroby skórne i weneryczne
Konstantynowska 12
od 9—2 i od 5—8
(Dla pań osobna poczekalnia).

Dr. S. KANTOR
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów
Gabinet Röntgena i światło-leczniczy
ul. Piotrkowska 144
róg Ewangelickiej
Tel. 29-45.
Przyjmuje: od 8-2 i 6-8. Dla pań oddzielna poczekalnia od 5-6 pp.

Reperuje bieliznę
w wszelką starannie i niedrogo. Ul. Piotrkowska 255, m. 42 2-e piętro.

Pokoje

z meblami, bez mebli, większe i tańsze, sklepy poleca solidnym lokatorom „Ogniw” Sienkiewicza 67. 514-f

Pleciki i kuchnie kafflowo-szamotowe polecają **Bela Kozmifisz** Główna 51.

Wykwalifikowany mechaniczny

tkacz

do wyrobów piąszowych

poszu. iwany

zgłosić się do Lit-

manowicza Kon-

stantynowska 38.

Adresy

pokojów poedyń-
czych, sklepów
większych, miesz-
kań od właścicieli,
gospodarzy, przy-
mują się bezpłatnie
„Ogniw”, Sienkie-
wicza 67, 1513-7

Ogłoszenia drob.

Pokój przy rodzi-
nie dla inteligent-
nej chrześcian. do
wynajęcia, Gdańska
21 m. 27 i p. 805-2

Pończochy jedwabne
i inne, suknie trikotinowe i t. p.
przyjmuje do reperacji.
ul. 6-go sierpnia 76, III piętro
Tanio, bo w prywatnym mieszk.

Fotografujcie się
tylko w pierwszorzędnym At. lier
A. PIOTROWSKI.
PLAC WOLNOSCI nr. 6
3 pocztówki cała figura 2 złote 1 Foto-
Portret, duży z natury 40x50 cm. cała
figura 10 zł.
Zdjęcia wykonywa znany opera-
tor p. Z. BUCHCAR.
Zakład czynny codziennie od 9 r. do 7 w.

Prenumerata: W Łodzi zł. 3.50 miesięcznie—Zamiejscowa 5 złotych miesięcznie. — Zagranicą 7 złotych miesięcznie. — Odnoszenie do domu 30 groszy

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt.) W TEKSCIE 40 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt.) NEKROLOGI I NADESŁANE: 30 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt.) Zaręczynowe i zaślub. po tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. Zagran. o 100 proc. drożej. Za ter. ninow druk ogłoszeń administ. nie odpowiada. Drobne 10 gr. Poszukiwanie pracy 5 groszy. Najmniejsze 50 g

Express wieczorny i Republika Łódzka łącznie zł. 7.50. Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Telefon 27-24, 22-14. Godziny przyjęć redakcji 6—7 po poł. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Ogłoszenia kolorowe (minimalna wielkość ćwierć strony) 100 procent drożej.